

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po peti prejemati, za avstro-ogrske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dlake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po peti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Ogravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 23. okt.

Zdaj ko to pišemo, se vrše volitve v mestih in trgih na Kranjskem in Štajerskem. A precej povemo, da se od teh volitev nič dobrega ne nadejamo za našo slovensko stranko. Nekoliko je ravno tu vladni pritisk najhujši, in c. kr. uradniki so odločilni, sicer pa se je premalo delalo, premalo agitiralo. Agitatornih moči imamo premalo, in še nismo organizirani, kakor bi trebalo. Poleg tega je baš v mestih tuji element najprevažnejši.

V Ljubljani bi bilo mogoče zmagati, a v zdanjih žalostnih razmerah ne. Nemškutarji so jako agitirali; od slovenske strani se je agitiralo za dr. Razlaga, katerega bi bili vsi meščanje volili, celo taki, ki sicer ne bi narodnjaka volili ali glasovat ne šli. A tu so se začele predzadnji dan intrige. In zadnji dan se je dal celo g. dr. Razlag sam pregovoriti, da je odstopil, ker je novi „Brenclj“ že g. Vilharja proglasil, kar na svojo pest ne vprašaje niti Vilharja niti kakega odbora, ker tisti „izvrševalni odbor“ že davno nij nobene seje imel. In oče vseh intrig pri nas, oče vseh propadov v Ljubljani, dr. Costa je rohnal: „Razlag je moj osobni sovražnik, ne bomo ga volili“ in vrtal je, da smo res imeli kar imamo, — zmešnjavo.

Baš zdaj pridemo iz volišča, kjer smo glas oddali. Vse črno je c. kr. uradnikov, Slovencev še dosti volilo ne bo. Tudi nij nič videti kake žive agitacije. — Da bi le Costa ne bilo, pa bi vse šlo. Tako se naj mu pa zdaj Adolf Schaffer zahvali, da bo zmagal.

Za dolenska mesta bo zmagal krški Hočevar. Slovenski kandidat g. Horak, je

vsega spoštovanja vreden mož, a dvomimo, da bi bil pravi kandidat. Bomo videli, popoldne še dobomo poročila. Kakor vidimo iz dopisa iz Krškega, tudi vlada tu agitira — prav čudno.

V gorenjskih in notranjskih mestih se bojimo, da bo zmagal nemškutar Supan. Ravno kar smo prejeli prvi telegam iz Loke. Komentara nij treba.

V štajersko-slovenski skupini Celje itd. — bodemo konstatirali slovensko manjšino. Iz te manjšine bi se bila morda dala večina narediti, ko bi imeli več agitatornih moči. Ali težko, odvisni uradniki zaduše ljudsko mnenje.

Torej facit vsega je, da denes ne bomo imeli zmag zabilježevati. A delati moremo in hočemo, organizirati svojo narodno-liberalno stranko tako, da pri prihodnjih volitvah bode povsod zmaga naša. (Glej zadej telegrame.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. oktobra.

Z **volitvami**, ki so do 20. t. m. končane, je voljenih 169 poslancev. „N. Fr. Pr.“ šteje med temi 102 ustavoverca in 67 proticentralistov. Med prve šteje pa tudi Rusine.

Na **Dunaji** so izvoljeni v državni zbor minister Glaser, dr. Brestl, Kuranda, Mairhofer, kandidati starih, dalje dr. Kopp, dr. Hofer, dr. Schrank, dr. Dittes, Umlauf, dr. Kronawetter in Steudel, kandidati mladonemcev.

V **solnograških** mestih so izvoljeni trije mladonemci za poslance.

Češki stari vodja Palacky v „Pokroku“ od vtorka objavlja članek, v katerem se izpričava, zakaj se je udeležil vavlske pro-

cesije, pa opominja češke svobodnjake in mračnjake, naj v verskih rečeh ne bodo pretirani.

Vnanje države.

Ruski grof Tolstoj, prokuror svete sinode, pomaga utemeljevati list, ki bo deloval na to, da se stari katolicizem z rusko ortodoksno cerkvijo stopi. — Poslanik general Ignatjev se je iz odpusta vrnil in carju od sultana pismo prinesel. Sultan je prosil generala, naj ga v Livadijo spremi.

Francoski listi so prinesli nedavno vest, da je finančminister Magne odstopil. To je laž. A odstopil bode Magne gotovo, ako se monarhija proklamira. Poslanci levega centra zopet objavljajo pisma, v katerih se za republiko izrekajo. Kabinet se narodni skupščini predstavi v tej obliki, katero ima zdaj. — Komisija devetih mož je pripravila sledečo resolucijo, ki bode podlaga monarhiji: Nepogojna enakost državljanov pred postavo; dostop k vsem civilnim in vojaškim službam; religiozna svoboda brez razločka obstoječih kultov; tiskovna svoboda; vsakoletno votiranje davkov po deželnih zastopnikih; vzdržanje in organiziranje splošne glasovalne pravice. — Pri **Bazainovi** pravdi izjavlja priča maršal Leboeuf, da se je višje poveljištvu Bazainovo še le 12. avgusta začelo; da Bazaine poprej nij imel nikake odgovornosti, in da zaradi tega tudi nikake nezadovoljnosti nij kazal, in se tudi ne trudil, da bi bil imenovan za generala en chef. General Lebrun graja Bazaina. Jules Favre razjasnuje svojo intervencijo pri imenovanju Bazaina.

Nemški listi pišejo o srčnem sprejemu cesarja Viljema na Dunaji, ter ga zaznamujejo kot ponovljeno poročstvo prijateljske zveze. — Okrožna sodnija je nadškofa Ledochowskega obsodila zopet na 300 tolarjev kazni, ali dvamesečni zapor, ker je poznajskemu katehetu Schröterju, ki je adresu šlezkih katolikov podpisal, z izobčenjem žugal.

Turški sultan je po svojem adjutantu Radjid-Beju carju Aleksandru dragocene darove poslal.

Listek.

„Pratika.“

Gotovo nobena druga knjiga nij bolj razširjena med ljudstvom, nego pratika, katera se nahaja pri vseh narodih v različnih oblikah in jezicih. Tudi mi Slovenci imamo takšno knjigo in jo nahajamo v vsakej borni kmetijski bajti, kjer je čestokrat edina knjiga. Ta toliko razširjena knjiga je — „mala“ ali „velika pratika“.

Toda ta pratika nij po vsem Slovenskem razširjena. Slovenci na dolnjem Štajerskem vzlasti oni na nemški meji imajo drugo, sicer tej pratiki enako knjižico; toda njihova je nemška in se zove: „Neuer Bauernkalender.“

Prosim vas, oglejte vendar malo to knjižico! Ona je jako podobna naši, morda celo, ali pa gotovo njen original, v celi sedanjosti pratični literaturi najznamenitejša; na eni poli tiskana ima kakor naša 1180 ilu-

stracij, med katerimi jih je 216 bogato obojarenih in velja mehkovozana in razposlana s kolekom vred à 10 kr. a. v. Ta pratika se vsako leto v 260.000 iztisih razširi in je — kakor naša — urejena za ljudi, ki — čitati ne znajo. Pri vsakem kmetu in bajtarji na nemškem Štajerskem se nahaja; drvar jo nosi v delavniški knjižici in berač v svoji besagi in celo marsikatera kravarica jo ima skrbno shranjeno v svojih nedrih ter nekokrat pobožno pogleda v te pisane hieroglife. Ta knjižica ne potrebuje nikakovšne priporočitve; kupuje se v neizmerni množini. Kmet jo na vsak način imeti mora; to je njegova hišna knjiga, njegov evangelij.

Na naslovnem listu se vidi solnce, luna in zvezde s črnimi žarki. Pod temi stoje trije seljani v noši osemnajstega stoletja, kateri se kot „zvezdogledi“ smatrajo. Zvezdogledi, ti pratiko narejajo, pa so čeznaravna bitja, ker človek se ne more takojtje uvesti in pratike narediti, kajti on ne ve

praznikov in vremena in kako dolg je predpust in če bi ne utegnil biti v istem letu — sodnji dan.

„Take reči znajo pač ljudje preračunati“ sem rekel enkrat staremu kmetu, (pripoveduje Rosegger) „drugače nebi mogli napovedovati solnčnega in luninega mrknjenja.“

„Mrknjenje solnca in lune napovedati“, menil je kmet, „to pač nij tolika copernija: se pogleda v pratiko, tam stoji.“

Dolgost dneva se v tej pratiki skoz pešeno uro naznanja, na kateri rimske številke solnčne ure dotičnega dneva kažejo. Ta podoba se ura imenuje. Sredpost je velika roža. Pasji dnevi so predstavljeni z dvema velikanskima rdečima psoma, ki med svetniki sedita. Cerkevno posvečevanje je mogočen križ — mrtvaški in nadgrobnni križ za marsikatero mladega fanta, katerega na burnem in vihnem semnju ubijejo. Za verne duše v vica se vidijo cele vice. Kot prva adventna nedelja se kaže kot opeka

Dopisi.

Iz Maribora 21. okt. [Izv. dop.] (Izid volitev.) Dolgo pričakovane volitve so se včeraj izvršile, in akoravno ne v našo zmago, ipak so izpadle bolje, nego se je obče pričakovalo. V Mariboru, kjer sta volila mariborski in slovensko-bistriški okraj, dobil je naš kandidat, J. Pajk 68, a nasprotni 112 glasov, razmera glasov, katera je nam zdaj ugodnejša, nego Nemcem, ker oni nad 112 glasov še niso nobedenkrat prišli, čeravno so drugekrat s Šent-Lenarčani glasovali. V Konjicah je naš kandidat prejel 35, Seidl 27, a v Slov. Gradci naš 33, Seidl 26 glasov, ker so se drugi glasovi razgubili. Tako je tedaj zevsem naš kandidat dobil 136, a Seidl 165 glasov, kar dela razloček za 29 glasov. — Pri velikem nasilstvu, katero se je delalo že med volitvami v Slov. Bistrici, kakor posebno pred in med volitvijo v Mariboru, in — pri zares slabem narodnem delovanju v mariborskem in bistriškem okraju sme se ta izid jako povoljen imenovati. — Pri volitvi so naši domači volilci stali krepko, premda so videli večino nasprotnih volilcev. Sploh pa se mora reči, da je nasprotna nam stranka, katera je bila iz od „kulture“ olizanih in pa čisto priprostitih, o politiki popolnem nepodučenih sestavljena, še precej mirno se vedla, ker je izid volitev zavoljo Konjic in Slovenjega Gradca dolgo časa še dvomljiv bil. A silni upor, katerega je naša stranka pri tej volitvi pokazala, in zares ne preobilna večina je nastavila našim protivnikom precej trdni dušek, tako da smo vsaj prevzetnosti varni bili. Saj sami čutijo naši nasprotniki, da jih stvar nij na prepričanje postavljena, ampak da visi na priljubljenem lovu „slepih kur“ in pa na boteljah „paverskega kmetáča“. Na narodnej stranki je ležeče, a od Brecljnov in Baumanov čisto neodvisno, ako ima prihodnja volitev popolnem srečna biti. Da naše dobre volje in našega dela manjkalo ne bode, to zagotovilo smemo že zdaj dati. Zato „naprej!“

Iz Štanjela na Krasu 21. oktobra. [Izv. dop.] Volitveni hrup pri nas na Goriškem je uže ponehal. Hude borbe, steklih napadov — je tudi skoro dovolj. Še malo očitaj od nasprotnih si strank in dnevi bodo tekli kakor do sedaj vrsteči se mrzli z gorkimi in narobe. Uradnik, katerega ste obedve stranki pobijali, prodl je. Duobus litiganti-

bus tertius gaudet. „Vi liberalci ste neznačajneži in hudi lažnjivci, kar denes oporekate, jutri priporočate“, ta je največji kamen, s katerim nas bodo odsihmal naši klečeplazci lučati skušali.

Pa komu nij bolj nevšeč, da je do tega prišlo, kakor nam. Da, priporočali smo ga primorani, in vest naša nam pravi, da smo edino pravo zadeli. Voliti si smo imeli eno izmed dveh bolezní, hujšo ali manjšo; in volili smo manjšo. Skušali pa smo na vse kriplice ogniti se kugi, ki bi nas imela pomoriti, zadušiti. Opazovati ste imeli Vi, ki ste navaženi le slepo čredo voditi, volilce 15. in 20. t. m. v Sežani in prepričali bi se o moralnej zmaginašej. Nobenega prigovarjanja, nobenega naganjanja niti strašenja, da ne zadobodo volilci sv. odveze, čuli niste od naše strani, kajti znotranjim prepričanjem in zavestjo, in s popolnim znanjem in poznanjem slovenskih političnih razmer bili so pripravljeni kraški vrli, izobraženi volilci prestati najhujša psovanja od Vaše strani, vedoči, da Vam bode kmalu odklenkalo.

Vaš maneuver nij bil preslab, ali pri Kraševcih ste jo skupili. Zastonj ste poslali Vaše trabante do Šuca, misleči si, ako tegá pregovorimo, je zmaga gotovo naša, češ, kakor bo oni kot predsednik volilne komisije in do sedaj povsod štovani možak, glasoval, tako bodo glasovali drugi. Ali Kraševci niso Renčanci, niso Brici, niso slepe ovce, so zavedni možje. Ali da po Matevževu govorim: Čuka ste res izvrstnega imeli, ali ptiči niso bile senice niti neumne tačke, ampak ptiči, pri katerih so vsake limanice zastonj. Zdaj pa zvedi ti slovenski svet, kaj Kraševci od svojega prihodnjega drž. poslanca zahtevajo. Naprosili so namreč g. dr. Lavriča, kateri se je vrlim Kraševcem za njihovo zaupanje, s katerim so ga 15. t. m. počastili, zahvaliti prišel ter jim tam njemu od Winklerja poslano pismo kakor tudi odgovor prebral, naj jim spomenico napravi, katero bi s podpisu previeno Winklerju poslali. Ta se glasi:

Velečestiti gospod!

Mi, v Sežani zbrani volilni možje, smo z veseljem sprejeli telegame, ki so nam naznanili, da ste z veliko večino izvoljeni kot poslanec v državni zbor. Vaše pismo nam poslano po g. dr. Lavriču smo prebrali in za Vas glasovali in tako prejeli Vaše obljube. Vaše zasluge za našo narodnost so nam znane, vendar pa, da naše želje popolnem

poznate, blagorodni gospod, Vam posebno priporočamo, ne samo materialne koristi naše domovine in goriške grofije, ampak tudi narodni program vseh Slovencev, kakor je bil na vseh taborjih sprejet. Sprejmite srčni pozdrav od podpisanih volilnih mož, Bog živi Vas. — Da smejo teh zahtev in želj se bolje nadejati volilci od Winkler-ja kot od politično neznačajnega Tonklíja, je gotova stvar. Bog ne daj, da bi se nam on izneveril, kajti nij na svetu težje butare, ki vest človekovo bolj teži, kakor je prokletstvo narodovo.

Iz Gorice 19. okt. [Izv. dop.] (Habeat sibi!) Habemus papam! Tudi mi imamo svojega „Schollmayerja“, ki se profesor (!) kmetijstva imenuje in ki je „ravnatelj-učitelj“ na slovenskem oddelku naše revne, a proketo drage deželne kmetijske šole v Gorici. Večkrat so me uže prsti srbeli, da bi bil tega čudnega moža od bliže posvetil, toda dokler je v goriški čitalnici samo Quádrille vodil, dokler se je samo za čitalniško odborništvo na vse kriplice poganjal, dokler se je samo po krčmah s kuhinjskimi noži dueliral, dokler je samo v svojem ubogem „Gospodarskem listu“ slovensko slovnico trpinčil in zdravo človeško pamet bičal, dokler je samo našim duhovnikom pete lizal: se mi baš nij vredno zdelo, da bi se bil v tega vrlega možakarja zadiral. A zdaj, ko je iz šole na forum stopil, ko se je iz učitelja v političnega agitatorja spremenil, ko svoja javna napredovanja (n. pr. 5. t. m. v Cirknem) za to zlorabi, da je pri njih za goriškega klečeploza Tonklíja agitiral, zdaj moram temu možu eno zagosti: „Kdo si ti, kaj si ti?“ —

Gospodje, ki so leta 1865 v Ljubljani gimnazijalne studije dovršili, so se pač gotovo uže mnogokrat čudili, ko so v „Novicah“, v „Glasu“, posebno pa v naši „Soči“ tolikrat čitali, kako izvrstna moč je ta naš g. „prof.“ Povše, kakov strokovnjak je v kmetijstvu, kako popularno zna kmetom govoriti, kako lepo je njegovo kretanje, kadar javno kaj predá, kako čisto slovenščino govori, kako prijeten je njegov organ itd. itd.; gotovo so si stikali glave ter se rado vedno popraševali: „Kaj je ta Povše tisti naš sošolec? To vendar nij mogoče!“ — Da, dragi prijatelji, to je tisti vaš sošolec Povše, kateri je bil Vam vsem zaradi svoje prečudovite omejenosti in naivnosti pa neskončne baharije največi objectum foppabile od

rdeč otrok v maternem telesu z dvema se prekrizajočima rogovoma, kot božič dete, na podzglavniku ležeče. Ta podzglavnik se od ciničnih kmetskih hlapcev za božični „krap“ smatra. Petek Marije sedem žalosti pomeni od sedmerih mečev prebodeno srce, veliki petek črni visoki križ, velikonoč rdeča zastava, najdenje križa po konci povzdignen križ z mučeniškim orodjem, Kristov vnebohod dve stopinji na krvavordeči trati, bin-kosti rdeč, vzleteč golob, dan rešnjega tele-sa rumena monstranca s krvavečo hostijo.

Zdaj pa k svetnikom, kateri so poglavna reč. Sveti biskupi imajo strašne škofovske kape, papeži trojne križe in krone. Tri različnoboje krone pomenijo svete tri kralje, rdeči mož z dvema zvončkoma na palici pomeni svetega puščavnika Antona, drug rdeč mož na konji, kateremu v podobi rumene pahalice nebeška luč nasproti žari, sv. Pavla, ki se spreobrne; spet drug rdeč mož z

orjaškim ključem sv. Petra. Skupaj stisnena gruča družih rdečih ljudi predstavlja 40 mučenikov; cevka, po kateri dve podgani plezati, sv. Jedert; vzleteč lev s knjigo sv. Marka, klopčič črevij krog škofovske palice namotanih sv. Erazma, foveca z rdečo zastavo sv. Janeza krstitelja, nag mož pod stopnjicami sklonen, sv. Aleša, ognjenordeča žena pred križem in mrtvaško glavo kleče sv. Magdaleno, dve navkrižpoloženi roki pod križem praznik Porcijunkole, jakordeč pridigovalec na leci sv. Dominika, naga deklica v plamenu sv. Afro, človeška glava na krožniku obglavljenje sv. Janeza in dve devici, ki svoji lastni glavi v naročji držiti, predstavljati sv. Felicito in Regino. Dalje pomeni krucifiks med jelenovimi rogovilami sv. Evstahija, rdeč lonec s škofovsko palico sv. Ruperta, rumena levova glava sv. Jeronima, mož pod vešali stoječ sv. Kolomana, volk poleno noseč sv. Gala. Od tega volka

se pravi, da drva za zimo donaša, ker je sv. Gal oktobra. Rdeča človeška koža, katero tudi za — oskubljeno gos razglašajo, znači sv. Martina, polomljeno kolo sv. Katarino, kupa s hostijo sv. Barbaro, tri jabeljka na mizi sv. Miklavža, tri raznobojni kamnji sv. Stefana, kupa s kačo na robu sv. Janeza evangelista itd. itd. Po tej preteževalno rdeči noši sklepaje, je večina svetnikov božjih socijal-komunistične stranke.

Od vseh teh podob kažejo tenke črtice na črne ali rdeče klobuke, kateri spodej v eni vrsti stoje, ki dneve predstavljajo in so z nebesnimi in vremenskimi znamenji in s številkami dnevov prevedeni. Pri vremenskih znamenjih pomeni kolobar s piko na sredini: jasno, kolobar v četiri dele razdeljen: oblačno, pušica: blisk in grom, rokavica: mrzlo, glavnik: dež, glavnik z obokom: megla, zvezda: stanovito itd.

Mrknjenja solnca in lune se predstav-

prve do osme šole. In, glejte, akopram se do denšnjega dne v tej zadevi nij prav nič spremenil, vendar je dan danes „slaven“ mož — pri nas (NB!). Kako pa je do te slave prišel, bodi vam danes odkrito.

Pred kakimi 5. leti je ta mož z neke ogerske akademije gnojeslovja in krompiroznanstva priromal v Gorico na našo deželno kmetijsko šolo za asistenta in ker nobenega drugega učitelja za slovenski oddelek nigder nij bilo dobiti, je kmalu kvišku splezal ter tako do službe prišel. Se ve, da bi se mu to nikoder drugod ne bilo posrečilo kakor v Gorici, gder se pri oddajanju služeb, posebno učiteljskih, ne gleda toliko na zmožnost, kakor na servilno vedenje in „korektno“ prepričanje. In ta pamet se g. Povšetu ne more odrekati, da bi ne bil precej izpoznan tla, na katerih mu je bilo repo in korenje saditi. Komaj v Gorico prišedši je začel pisati v Marušičevo „Domovino“, kajti galantni Don Andrea je bil takrat velika oseba pred okrajnim glavarjem baronom Pinom pa pred dež. načelnikom grofom Pače-tom; dru. Lavriču nasproti je bil sladak kakor mēd in okolo dra Tonkli-ja se je ponižno sukal okrog svojega gospodarja. Poleg te svoje jeguljaste gladkobe pa je na široko odpiral modrost svojih ust ter po stari kranjski navadi s čudovito predrznostjo baharil kakor gorenjski „primejduševac“. Tako n. pr. je dijakom pravil, da je njegov oče tak graščak, da ima 40 hlapcev in toliko polja, da mora na konji jezdariti, če hoče svoje delavce nadzorovati. Ko pa se je to nekaterim odrastenim dijakom vendar malo preveč zdelo, so začeli popraševati po tem ogromnem kranjskem velikem posestniku in ko so bili izvedeli, da je oče Povše na Kranjskem v Kresnicah za Savo samo vsega spoštovanja vreden, bogat in trden kmet, ki pa z vso družino, z vsemi konjskimi in kravjimi, pasjimi in mačjimi repi vred ne premore pri hiši 40 živih bitij, so svojega izvrstnega učenika prav dobro „g. prof. Plauschē“ imenovali. Risum teneatis, commilitones, če vam povem, da je v Gorici Wolfov slovar kazal ter trdil, da ga je za praemium v 6. šoli dobil, on, ki je moral vesel biti prevelike česti, da je vsako leto „anzarje“ od zadaj porival. In nikar se ne jezite, če je bil tako predrzen, da je pričo nekega svojega sošolca pri učiteljskem zboru, ko je bil govor o maturi, izrekel: „Du weisst es ja, wie es damals

war, als wir zwei zusammen die Matura gemacht haben!“ — dasiravno pri maturi še nikoli — padel nij, ker se je nikoli delati nij upal. (Konec prih.)

Volitve v mestnih skupinah na Kranjskem in slov. Štajerskem

23. oktobra. 1873.

I. Ljubljansko mesto.

Volitev se je začela ob 8. uri. Za 12. uro je bil napovedan konec glasovanja. Mestna dvorana je bila ves čas natlačena od volilcev. Ob 12. uri je prišlo glasovanje še le do črke S. Vhodi do volišča so bili o tej uri zaprti in smeli so glasovati samo še oni volilci, ki so prišli do te ure in navzočni bili. Oddanih je 722 glasov. Dr. Schaffer je dobil 539 glasov, Vilhar 124, dr. Razlag 59. Dosti slovenskih volilcev (za vsem je 1200 volilcev) nij prišlo volit.

II. Gorenjska mestna skupina.

Iz Kranja. Dr. Supan je dobil 53, dr. Costa 36, Zarnik 3.

Iz Škofje Loke. Komisija je glasovanje že pred pol deseto uro zaprla. Narodni volilci, posebno Zarnikovi ne morejo glasovati. Oni protestujejo. Dr. Supan je dobil 22 glasov, dr. Costa 18 glasov.

Iz Kamnika. Dr. Supan je dobil 40, dr. Costa 27, dr. Zarnik 8 glasov.

Iz Tržiča. Dr. Supan 33, dr. Costa 13 glasov.

Radovljica. Supan 35, Costa 7, dr. Zarnik 3.

Iz Idrije. Dr. Zarnik 12 glasov, Supan 61, Costa 2 glasa.

Iz Vrhnike. Supan 31, Costa 2 glasa.

Iz Rakeka. Dr. Zarnik je dobil v Ložu 40 glasov. Supan 5, Klečepiaz nobenega. Živeli poštini Ložanje!

Iz Postojne. Dr. Supan 62, Costa 4, Nemec 1 glas. Uradniki strašno pritiskali.

Izvoljen je tedaj dr. Supan z 342 glasovi za poslanca. Dr. Costa ima 109, dr. Zarnik 67 glasov.

III. Dolenjska mestna skupina.

Iz Višnje gore. Hočevar je dobil 16 glasov, Horak 7.

Iz Ribnice. Horak 22, Hočevar 11 glasov.

Iz Novega mesta. Horak 21, Hočevar 64 glasov.

Iz Kostanjevice. Horak 5, Hočevar 13 glasov.

Iz Črnomlja. Med 27 glasovi Horak 3, Hočevar 23, Bučar 1. Od 9 mestjanov le Kobetič, Majerle, Kolbezen narodnjaki. Pavlin ima veliko besedo, bo-li dolgo?

Iz Metlike. Horak 37 glasov, Hočevar 13 glasov.

Iz Kočevja. Horak 2 glasa, Hočevar 49 glasov.

Iz Krškega. Hočevar 52, Horak 6 glasov.

Izvoljen je Hočevar z 241 glasovi proti 108 glasovom, katere je dobil Horak.

IV. Celjska mestna skupina.

Iz Brežic. Dr. Prus je dobil 29, dr. Foregger 64 glasov. Duhovni nijso volili. (To se ve, saj imajo rajši nemškutarja, kot liberalnega Slovenca. Ur.) Kozijanci so slabo se obnesli.

Iz Celja. Pri slabi udeležbi volitve je dobil Foregger 240 glasov. Prus 74. Duhovni nijso volili.

Iz Konjic. Dr. Prus je dobil 3 glase, dr. Foregger 40 glasov. Konjičani so bili razluteni zaradi kompromisa narodno-liberalne stranke s klerikalno pri kandidaturi Pajkovi, zatorej ta rezultat.

Iz Mozirja in Šoštanja nam še nijso došli teteogrami.

Prejeli smo sledeče pismo:

Čestitim volilcem Bele krajine, Novomeškega, Kostanjevskega in Krškega okraja!

16. okt. ste zaupljivo zbrali mene za svojega poslanca v državni zbor. To mi naklada dolžnost, Vam izreči najtoplejšo zahvalo; tu Vam ob enem obljubim, vsigdar delati po vsej svoji moči za blagor naše mile domovine. Živeli!

V Krškem 20. okt. 1873.

W. Pfeifer.

Domače stvari.

— (Iz Maribora) se nam piše 22. okt.: Ko sta zadnjo soboto dva bogoslovca izstopila iz semenišča in povedala, da gresta v

ljajo z rumenimi kroglicami, z rdečim napol pokrite; te se nahajajo tudi med svetniki.

Dvanajst nebeških znamenj ne smejo niti kot mesečni naslov, kjer so bogato nakinčani in obojareni, niti pri posameznih dnevih manjkati, kajti pri poljedelstvu in živinoreji je treba zelo se na to ozirati; in celo, če se človek narodi, kar se pač vendar tudi pripeti, je nepogojno potrebno znati, jeli se je v znamnji leva, ali raka ali divjega kozlja ali celo v znamnji dvojčičev zgodilo, ker ima to na značaj novorojenega veliko upliva. (Naši rojaki nočejo verjeti, da bi bili vsi skup v znamnji raka rojeni; oni menijo v znamnji dvojčičev, ker se radi podvajajo in v znamnji ribe, ker radi pijejo. Tudi se nahaja poštenih tet, ki so očitno v znamnji device rojene.)

Te podobe in znamnja mora tedaj kmet, ki čitati ne zna, na pamet vedeti. On jih tudi ve; nobeden menih ne zna svojega bre-

virja tako dobro, kakor kmet svojo pratiko. Tudi ga veže tukaj na vsako podobo kak spomin, geslo, načelo in običaj.

In ta pratika je njegov dnevnik. Tu na dnevnikih klobucih si zaznamva, kdaj je bil vihar, toča (kar se ne strinja vsakokrat popolnem z vremenskimi znamenji). Tu v pratiki si zaznamva rojstvo svojih otrok in kdaj so šli k prvem sv. obhajilu in k sv. birmi in kdaj so se oženili ali morali iti k vojakom. V to pratiko si zabilježi vsaki prigodek, srečo in nesrečo, kar je pride črež njegovo hišo in bolezni in smrtne dneve svojih sorodnikov.

In ko leto preteče, si kupi novo pratiko in staro prišije k vsem starejšim. In na tak način postane družbinska knjiga, zgodovina hiše v hirolifab, vsem potomcem razumljiva in sveta — samo tujcu ne.

Tako životari ta majhena, pisana knjižica, nepoznana in neslutena od velicega

sveta, na skrivnem, v tajnostih mirnega dvora, v svetišču tihe bajte in v človeškem čudu.

Evangelij in verozakon, običaj in zakladnica, dnevnik, hišna zgodovina in pratika, to vse je priprostemu deželanu ta majhena, pisana knjižica. Pri starem ostane, dokler njegova pratika ostane; ako pa v tej enkrat stoji, da naj svojega konja na voz posadi in se sam k ojetu pripreče, bo posadil svojega konja na voz in se upregelsam. In če ob novem letu sto in sto družih praktik na svitlo pride, ako pa enkrat ta pratika izostane, tedaj se vleže v posteljo, ker takrat je konec vsega časa in — sodnji dan blizu. —

Tako popisuje nemško-štajerski ljudski pisatelj Rosegger nemško kmetisko pratiko. Iz tega vidimo, da je naša pratika po nemški ponarejena. Ali narobe? To naj učejaki uganejo.

V. H.

učiteljsko pripravnico, rekel je dvorni kaplan Sch. (v svojem času bil je Ž.): „der Lehrerschwindel ist in 2 Jahren zu Ende.“ Tako govorijo ti ljudje! Komentar si lahko vsak napravi.

— (Iz Vipave) se nam piše: 17. t. m. je umrl v Vipavi Kobal Matija, 22 let star mladenič, iskren narodnjak, od vseh, ki so ga poznali, spoštovan in ljubljen. Bil je odbornik „Sokola Vipavskega“ in eden njegovih največjih podpornikov. „Vipavski Sokol“ je izgubil z njim izvrstno moč, bil je dober igravec, pevec in za vsako rodoljubno podvzetje dušno in materialno delati vselej pripravljen.

— (Vabilo k besedi), ki jo napravi vipavski Sokol dne 26. oktobra 1873 v čitalnični dvorani. Predstavljalo se bode: 1. Darilo, samospev, besede i napev Vilharjev. 2. Večerna, — zložil Vendler. 3. „Strup“ veseloigra v dveh dejanjih. 4. Kocjančičev venec slovanskih pesni. 5. „Poštena deklica“ šaloigra v enem dejanji. K tej besedi vabi uljudno vse častite rodoljube odbor. — Vstopnina 20 — sedež 20 novcev. Začetek ob 6¹/₂ zvečer.

— (Četrta slovenska predstava) v gledališči bo v nedeljo 26. oktobra. Predstavljala se bode prvokrat kot dobro znana igra „Star korporal“ v 5 dejanjih, ki ima jako zanimivo, iz življenja posneta dejanje in se utegne občinstvu priljubiti.

— (Ponarejen bankovec) je izdala neka mlada deklica te dni v neki krčmi v Muracah, v ljutomerskem okraji. Ljudje so goljufijo zapazili, a dekleta že nikjer nij bilo.

Razne vesti.

* (Predrzna sleparica.) Marija Majer, napačno grofica Reventlov, rojena iz Ratenevega v potsdamskem okraji, 32 let stara, je prišla pred nekaterimi meseci v London z vizitkarto nekega pruskega princa, nekateri je bil zapisan pozdrav na v Londonu bivajočega princa tečkega, in je na ta način prišla v najbolj imenitne kroge. Imela je zaslužni križ in je pravila, da ima v prsih bolečino zaradi neke rane, ki jo je v zadnji vojski dobila. Tako se ji je posrečilo, veliko denarja v Londonu naberačiti. Končno je svojo sleparstvo tako daleč gnala, da se je nosila za prusko princezo Marijo, in se lagala, da so ji dragocenosti v Londonu bile ukradene. Končno se je vendar nekemu uradniku posrečilo zvedeti, kdo je ta sleparica.

* (Od medveda umorjen.) V nekih angleških toplicah je kupil lastnik medveda, da bi ljudi še bolj mikalo, k njemu iti. Neki dan kosi delavec travo na vrtu, kjer je medved hodil. Začne si igrati z medvedom, ter mu metati travo v glavo. Pa te šale medved nij hotel razumeti, in je delavcu menda hotel povedati, da ne je trave, ampak meso, kajti skočil je na nj in ga grizel in trgal. Na klicanje ubogega delavca pridejo ljudje, ki medveda odženo. Pa bilo je vse prepozno, mož je v enem dnevu umrl.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 21. okt. Kupovalci nemajo nič veselje, pšenica se nij ne ponujala ne

kupovala. Rež, srednja, gališka je bila po 5 gld. 47 kr., boljše po 5 gld. 65 kr. Po ječmenu se je še precej popraševalo, in se je pri stari ceni obdržal. Oves je imel iz početka dober trg, pozneje mlačen, proti koncu tedna zopet boljši. Detelja je bila cent po 29 gl. 80 kr.

Poslano.

„Srbske narodne pripovijetke“.

Vuka Štef. Karadžića.

Drugo jako umnoženo izdanje god. 1870.

Kako mene od mnogijeh strana pitaše, da li se, i po koju cijenu još dobiti može novo izdanje „Srpskijeh narodnijeh pripovedijaka“, ja ovijem evo javljam svijema, kojima je za tijem stale, da se ova knjiga samo u mene, za sada još po staru cijenu od 1 for. 50 nov. av. vr., dobiti može. — Onima, koji za ovu knjigu pitaju, ne treba je dalje preporučivati, oni po svoj prilici znadu vrijednost njenu, pa je zato i traže, no kako ja držim, da ima još mnogo ljudi, kojima ovaj svijet Spske narodne književnosti još nije poznat, ja ne propuštam ovu priliku obratiti opštupažnju na ovu vrijednu i veoma zanimljivu knjigu, za koju je Vuk u svome oglasu sam kazao: „Knjiga će ova osobito biti za mladež i mušku i žensku, a i stari ljudi i žene čitaće je s velikom radosti kako radi čistoga narodnog jezika tako i radi narodnijeh misli u ovoj struci umotvorine naroda našega.“ — Treba li dakle ovoj knjizi još dalje preporuke? pa svaka Srpska kuća sebi nabavi i njome da se zanima, osobito mladji naraštaj, kao što na primjer i Nijemci pored klasičnijeh djela prvijeh književnika svojijeh znadu cijeniti i one proste narodne priče, što ih je Jakov Grimm po narodu skupljao in na svijet izdao, te ih prije svega djeci svojoj u ruke dadu, e da bi se djetetu iz malena svoje omiljelo, te da bi samo duhom svoje narodnosti disalo.

Knjiga je ova 22 tabaka velika, naštampana je na vrlo lijepoj hartiji i jasnim slovima (kao sva djela Vukova), a i spolja vrlo ugledna. Ko se potruži da mi u svome krugu proda 6 komada, za koje će mi ili novce naprijed poslati, ili javiti mi, da mu ih „per Nachnahme“ pošaljem, eno među dati 1 knjigu besplatno.

U Beču 18. listopada 1873.

Anna udova Vuka Štef. Karadžića. Landstrasse, Marokkanergasse N. 3, in Wien.

Primjedba. Osim ove gore oglašene knjige ima u mene Vukovijeh knjigo uznačenu cijenu u Aus. vr. još ovijeh: a) „Srpsko-Njemačko-Latinski rječnik najnovije izdanje god. 1852., na velikoj 4tini, 54 tabaka veliki, kom. po 10 for.; b) „Njemačko-Srpski rječnik“, kom. po 2 for.; c) „Primjeri Srpsko-Slavenskoga jezika“, kom. po 1 for. 50 nov.; d) „Praviteljstvujuški Sovjet Srpski“, kom. po 1 for. 50 nov.; e) „IV. i V. knjiga Srpskijeh narodnijeh pjesama“, posebno kom. po 3 for., a obe zajedno za 4 for.; f) „Priprava za istoriju svega svijeta radi djece“, kom. po 60 novčića; g) „Srpske narodne ženske pjesme iz Hercegovine“ posebno izdanje, kom. po 2 for.

Dunajska borza 23. oktobra

(Izvirao telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcu	67	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	—	—
1869 drž. posojilo	100	—	—

Akcije narodna banka	929	—	—
Kreditne akcije	206	—	—
London	112	45	—
Napol.	9	4 ¹ / ₂	—
C. k. cekini	—	—	—
Srebro	107	35	—

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi, 26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasn in svoj spomin očvrst. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,

Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu, okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22. maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prosep, kate-rega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grossmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Javna zahvala.

Za obilno udeležitev spreveda predrage moje soproge

Ane Gustin, rojene Navratil,

katera se je 20. oktobra 1873 o pol petih jutro v boljše življenje preselila, kakor tudi za izkazano prijazno sočutje, izrekam najtoplejšo zahvalo.

Ob enem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da bodo v ponedeljek 27. t. m. ob 9. predpoludne pri treh farah zadušne maše.

Metlika, 22. oktobra 1873.

(282)

Frane Gustin.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast Dr. O. Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—95)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Krajcar.

22. oktobra.

Pri Elefantu: Moskon s hčerama, Vidie z družino iz Trsta. — Gatsch Novak iz Kostanjevice. — Balicar iz Berlina. — Gerčar iz Dolenjskega. — Česnik iz Knježaka. — Winkler iz Dunaja. — Spies iz Celovca.

Pri Malteti: Here, Just, Kunc, Morgenstern iz Dunaja. — Golob iz Vrhnike. — Luj, Verderber iz Kočevja. — pl. Schönwetter z gospo iz Litije. — Ronski iz Hrvatskega. — Schweid iz Štajerskega. — Smerdu s sinom iz Bazovice pri Trstu.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.